

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการเลี้ยงกุ้งในจังหวัดสมุทรสงคราม

ชื่อผู้เขียน นางสาวนุชรี สะอาดเชื้อ

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์:

รองศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ สุทธิสุภา	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ กฤษิณ ศรีมงคล	กรรมการ
ดร. พรชัย ปรีชาปัญญา	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ณ ลำปาง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการเลี้ยงกุ้ง และเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกับลักษณะส่วนบุคคลและสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งในจังหวัดสมุทรสงครามทั้งหมดจำนวน 112 คน การรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าทดสอบไคสแควร์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลและสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรกับความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับผลกระทบจากการเลี้ยงกุ้งต่อระบบนิเวศป่าชายเลนในประเด็นที่เกี่ยวกับความชุ่มชื้นและการเน่าเสียของน้ำ จำนวนสัตว์ในป่าชายเลน ปริมาณต้นไม้ในป่าชายเลนและความสมบูรณ์ของดิน

ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นชายอายุเฉลี่ย 38.78 ปี มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.88 คน มีสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานเฉลี่ย 1.36 คน จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาและสมรสแล้ว มีประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 4.04 ปี ขนาดพื้นที่ครอบครองทั้งหมดเฉลี่ย 7.32 ไร่ต่อครัวเรือน พื้นที่เลี้ยงกุ้งทั้งหมดเฉลี่ย 5.54 ไร่ต่อครัวเรือน รายได้ทั้งหมดเฉลี่ย 948,142 บาทต่อปี รายจ่ายเฉลี่ย 388,580 บาทต่อปี และรายได้สุทธิเฉลี่ย 518,180 บาทต่อปี

การจัดการในการเลี้ยงกุ้งของเกษตรกร เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งทั้งหมดจะทำการเลี้ยง กุ้งกุลาดำเท่านั้น รูปแบบของบ่อเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าและมีประตูระบายน้ำทุกบ่อ มีการกวาดเลนก่อนการเลี้ยง ทำการเพาะเลี้ยงกุ้งปีละ 2 ครั้ง และใช้ยาปฏิชีวนะในการเลี้ยง ระดับน้ำในบ่อ 1.5 เมตร มีขนาดของบ่อเลี้ยงกุ้งระหว่าง 3-6 ไร่ การทำความสะอาดบ่อใช้เครื่องตีน้ำแบบใบพัด ในการเพิ่มออกซิเจนและช่วยให้เลนไปกองรวมกันที่กลางบ่อ

มีอัตราการเลี้ยงระหว่าง 25,000-30,000 ตัวต่อไร่ ใช้อาหารแห้งอัดเม็ดในการเลี้ยง และให้อาหาร 4 มื้อต่อวัน ระยะเวลาในการเลี้ยง 120 วัน น้ำหนักกุ้งเมื่อส่งตลาด 200-300 กิโลกรัมต่อไร่ วิธีการเก็บผลผลิตคือ เปิดประตูระบายน้ำให้ลอบดักพอน้ำในบ่อกุ้งเริ่มแห้งก็ใช้แรงงานคนในการเก็บผลผลิต วิธีการจำหน่ายกุ้งจะมีพ่อค้ามารับซื้อกุ้งถึงบ่อ เกษตรกรมีระดับ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลนอยู่ในระดับสูง

ส่วนความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับผลกระทบจากการเลี้ยงกุ้งต่อระบบนิเวศป่า ชายเลนในประเด็นที่เกี่ยวกับความชุ่มชื้นและการเน่าเสียของน้ำ จำนวนสัตว์ในป่าชายเลน ปริมาณต้นไม้ในป่าชายเลนและความสมบูรณ์ของดิน พบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งมีความคิดเห็นใน ระดับสูงคือเห็นด้วยกับคำถามเกี่ยวกับผลกระทบจากการเลี้ยงกุ้งต่อระบบนิเวศป่าชายเลน

การทดสอบสมมติฐาน ผลปรากฏว่า จำนวนพื้นที่เลี้ยงกุ้งมีความสัมพันธ์กับความคิด เห็นของเกษตรกรในประเด็นที่เกี่ยวกับ ความสมบูรณ์ของดิน ส่วนเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ จำนวนพื้นที่เลี้ยงกุ้ง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งแต่อย่างใด

ปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงกุ้งของเกษตรกรที่มีความรุนแรงมากได้แก่ พื้นที่ทำ การเกษตรไม่เพียงพอ พันธุ์กุ้ง อาหาร ยาปฏิชีวนะราคาแพง ขาดแหล่งเงินทุนกู้ยืมระบบ มีอัตรา ดอกเบี้ยสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ ปัญหาเรื่องไม่มีตลาดรองรับผลผลิตมีระดับความรุนแรง ปานกลาง ส่วนปัญหาเรื่องไม่มีเอกสารสิทธิ์ในการถือครองพื้นที่ ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง น้ำที่ นำมาใช้ในการเลี้ยงกุ้งยังไม่สะอาดพอ ขาดแรงงานในภาคเกษตร ไม่มีช่องทางทางเลือกใหม่ๆ ที่ ดีกว่า ขาดความรู้ทางการเกษตรแผนใหม่ มีระดับความรุนแรงของปัญหาน้อย

Thesis Title Farmers' Opinion towards Shrimp Culture in Samut Songkhram Province

Author Miss Nootcharee Saarduac

M.S. (Agriculture) Agricultural Extension

Examining Committee:

Assoc. Prof. Dr. Paiboon	Suthasupa	Chairman
Assoc. Prof. Katin	Srimongkol	Member
Dr. Pornchai	Preechapanya	Member
Asst.. Prof. Dusdee	Nalampang	Member

Abstract

The objectives of this research were to study the opinion of farmers towards shrimp culture, the relationship between the opinion of farmers and their personal characteristics and economic factors of farmers.

Data were gathered from 112 farmers in Samut Songkhram province. Data were analyzed by using Percentage, Arithmetic means, Standard Deviation and Chi-square test.

From research findings, it was found that most farmers were male with an average age of 38.78 years old. Their average family size was 3.88 persons with only 1.36 persons per family as work force. All farmers sampled were primary school graduated with 4.04 years experience in shrimp culture. The cultivation land used for each family was 5.54 rai. Average annual income was 948,142 Baht. per family.

Average annual expenses were 388,580 Baht per family with net income 518,180 Baht per year. All shrimps kept by farmers were block type. Farmers raised shrimps in rectangle pond with irrigation gates.

They raised shrimp twice a year. Antibiotics were also used. The ponds were 1.5 m deep. Each farmer operated about 3-6 rai of land. The pond was cleaned by paddlers in order to add oxygen into water and remove mud to the center of the pond.

Farmers kept about 25,000-30,000 shrimps per rai. They fed shrimps with dry pelleted feed four times a day. Shrimps were raised for 120 days with an average harvesting weight of 200-300 Kg per rai. The harvest was done by closing the irrigation gates and using fish traps when the pond was dry. Laborers were employed to harvest. Some prawn brokers came to buy them at farm gate. Farmers had a good knowledge of mangrove forest conservation.

As for farmers' opinion towards the effect of shrimp culture on ecosystem of mangrove forest in terms of water turbidity and pollution, the decreased number of wildlife, trees and soil fertility, it was shown that farmers were well aware of these issues.

The hypothesis test showed that farming area was associated with farmers' opinion in terms of soil fertility at mangrove forest. While sex, age, marital status, educational background, income, number of years in farming, knowledge about mangrove forest conservation had no relations with farmers' opinion at all. The drastic problems for the farmers in raising shrimps were insufficient farmlands, high cost of young shrimps feed and antibiotics, lack of capital and high interest rate and low price of shrimp. Moderate problem was insufficient market place to sell their products. Minor problems include lack of land-ownership, water supply used in the farm was not clean, inadequate work force, no alternatives, and lack of agricultural knowledge.